

Sürdürülebilir Finans Ürünleri

İSO Sürdürülebilirlik Günleri

Ece Sevin - Melis Bitlis

03.11.2020

***Neden
Sürdürülebilirlik?***

Sürdürülebilir Finans Ürünleri

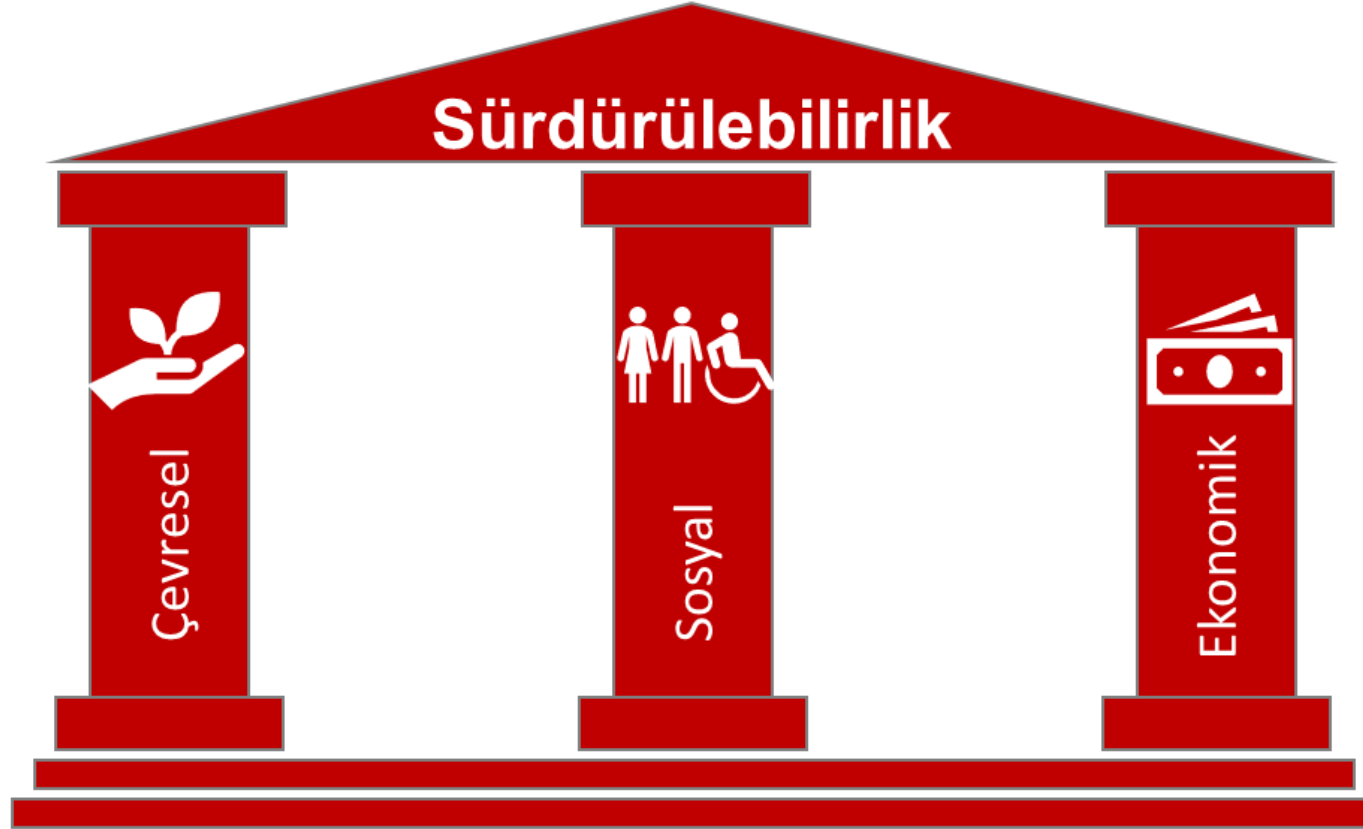

***İnovatif Mekanizmalar: Yeşil ve
Sosyal Tahviller***

**NEDEN
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK?**

Sürdürülebilirlik Nedir?

- Doğal kaynak tüketimi
- İklim değişikliği
- Biyoçeşitlilik
- Atık oluşumu
- Hava, su, toprak kirliliği

- Eğitim
- Kurumsal sosyal sorumluluk
- İnsan hakları
- İnsan kaynakları yönetimi
- Eşitlik
- İletişim
- Sağlık & güvenlik

- İstihdam yaratma
- Tasarruf
- Satışlar
- Karlılık
- Sermayenin doğru ve eşit kullanımı

Finans Sektörü İçin Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirlik

**Doğrudan
Etkiler**

**Dolaylı
Etkiler**

**Finansman/
Yatırım
Faaliyetlerinde
Çevresel ve
Sosyal Risk
Yönetimi**

Sebepler – Sonuç...

Entegre risk yönetimi (finansal+finansal olmayan riskler) uluslararası kuruluşların gündemindedir.

Finansal kurumlar da çevresel ve sosyal etkilerden sorumlu görünüyorlar.

Güncellenen yerel mevzuat ve taraf olunan uluslararası anlaşmalar şartları zorlaştırıyor.

Çevresel ve sosyal risk kapsamı genişliyor (karbon ayakizi, su ayakizi, insan hakları, kurumsal yönetim).

Sürdürülebilirlik endeksleri, sürdürülebilirlik ratingleri yatırımcıların kararlarını etkiliyor

Sürdürülebilir ürünler, iş geliştirme ve rekabet olanaklarını güçlendiriyor (yeşil tahviller, yeşil leasing vb.).

Sorumlu Finans Giriřimleri

(2014)

**Sürdürülebilir Finansman
Bildirgesi (2016)**

**Sorumlu Bankacılık Prensipleri
(2019)**

Yeşil Kredi Prensipleri (2018)

1. Kredi kullanımı
  2. Proje değerlendirme ve seęim süreci
  3. Gelir yönetimi
  4. Raporlama
- ✓ Dış denetim

AB Sürdürülebilir Finans Taksonomisi

2016 – Çalışma Grubu

2018 – Sürdürülebilir Büyümenin Finansmanı Eylem Planı

2020 – Sürdürülebilir Finans Taksonomisi

- ✓ 1- İklim Değişikliğini Azaltım
  - ✓ 2- İklim Değişikliğine Uyum
  - 3- Su ve Deniz Kaynaklarının Sürdürülebilir Kullanımı ve Korunması
  - 4- Döngüsel Ekonomiye Geçiş
  - 5- Kirliliğin Kontrol Edilmesi ve Önlenmesi
  - 6- Biyoçeşitlilik ve Ekosistemlerin Korunması ve Restorasyonu
- «Do no significant harm» kriterleri

SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANS ÜRÜNLERİ

Sürdürülebilir Finans Ürünleri

Temalı Krediler

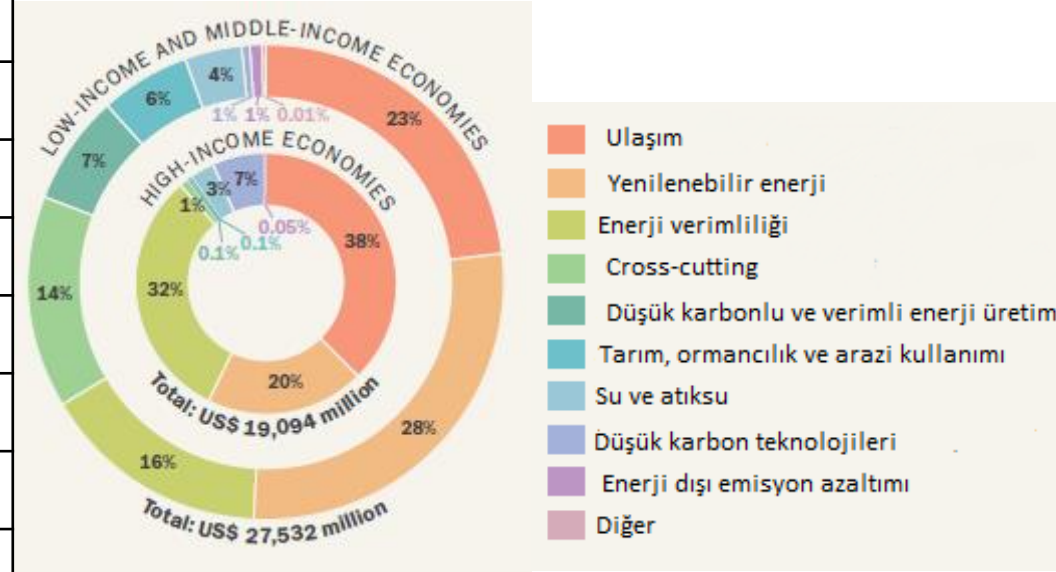
Sürdürülebilir finansman konusunda en bilinen ürünler, uluslararası finansman ve kalkınma kuruluşlarının sağladığı temalı kredilerdir.

Enerji/kaynak verimliliği, yenilenebilir enerji ve düşük karbon teknolojilerine yönelik temalı krediler geçtiğimiz yıllarda iklim değişikliğinin etkilerini azaltım başlığı altında toplanarak sınıflandırılmaktadır.

Sektör	Orta/Düşük Gelirli Ülkeler İçin Finansman (milyon USD)	Yüksek Gelirli Ülkeler İçin Finansman (milyon USD)
Tarım, ormancılık ve arazi kullanımı	1.714	28
Ortak alanlar (cross-cutting)	3.985	209
Enerji verimliliği	4.280	6.019
Düşük karbon teknolojileri	185	1.251
Düşük karbonlu / verimli enerji üretimi	1.999	26
Enerji harici emisyon azaltımı	241	10
Yenilenebilir enerji	7.643	3.737
Ulaşım	6.415	7.199
Su ve atıksu	1.067	617
Diğer	2	-
Toplam	27.532	19.094

Uluslararası Kalkınma Kuruluşlarının Sağladığı 2019 İklim Azaltım Finansmanı

- AfDB
- ADB
- AIIB
- EBRD
- EIB
- IDBG
- ISDB
- WBG

- **Çin** Bankacılık Denetleme Komisyonu ve Merkez Bankası'nın geliştirdiği Yeşil Kredi Kılavuzu sayesinde ülkedeki ilk 21 bankanın toplam portföyünün %10'u enerji tasarrufu veya emisyon azaltımı olan projelere sağlanan yeşil kredilerden oluşmaktadır.
- **Bangladeş**: Merkez bankasının bankalar ve finansal kuruluşlara yıllık %5 yeşil finansman hedefi belirlemesiyle ülkede yeşil kredi portföyü 24,2 milyar BDT'den (285 milyon Dolar) 94,1 milyar BDT'ye (1,1 milyar Dolar) yükseldi.

Garanti Yeşil Kredi: 10 milyon ABD Doları tutarındaki kredi, Zorlu Enerji'nin işletme sermayesi ihtiyaçları için kullanılmaktadır. Yeşil Kredi ile vade süresince Zorlu Enerji'nin sürdürülebilirlik performansını iyileştirmesini faiz indirimiyle teşvik edilecektir.

TSKB SDG Kredi Modeli: Geliştirilen SDG Değerlendirme Modeli ile şirketler SDG performansları bazında değerlendirilmekte, yarattığı etkiye bağlı olarak finansman şartlarında iyileştirme sağlanmaktadır. Modelin ilk örneği Altınmarka ile gerçekleştirilmiştir.

- Bankacılık sektörü harici finansal kuruluşlar da finans sektöründeki rollerini güçlendirme isteğiyle birlikte inovatif finansman modellerini geliştirme yoluna girmişlerdir.
- Ülkemizde henüz olmasa da Amerika ve Avrupa gibi gelişmiş pazarlarda yeşil ürün ve teknolojilerin finansal kiralamasında ihtisaslaşan leasing şirketleri bulunmaktadır.

- Yeşil leasing, sadece enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji ekipmanlarının kiralaması konusunda hizmet veren leasing modelidir.
- Bazı yeşil leasing modelleri, aldıkları teşviklerle kiralayıcılara daha uygun şartlı finansman modelleri de sunabilmektedir.

YEŞİL VE SOSYAL TAHVİLLER

Yeşil Tahvil Prensipleri (GBP)

Kuruluş

2014 yılında bir grup finans kuruluşu ve bankanın katılımıyla kurulmuştur.

Mevcut Durum

368 üye
(2 Kasım 2020 itibarıyla)

Üyelik Şartı

Prensipere üye olmak için yeşil tahvillere yatırım yapmış, ihraç etmiş, satışa çıkarmış bir kuruluş olunması şartı aranmaktadır.

Tahvil Tipleri

- Sürdürülebilirlik tahvilleri
- Yeşil tahviller
- Sosyal tahviller
- Sürdürülebilirlik bağlantılı tahviller

ICMA

International Capital Market Association

The
Green Bond
Principles

The
Social Bond
Principles

The
Sustainability Bond
Guidelines

The
Sustainability-Linked
Bond Principles

Tahvil Tipleri

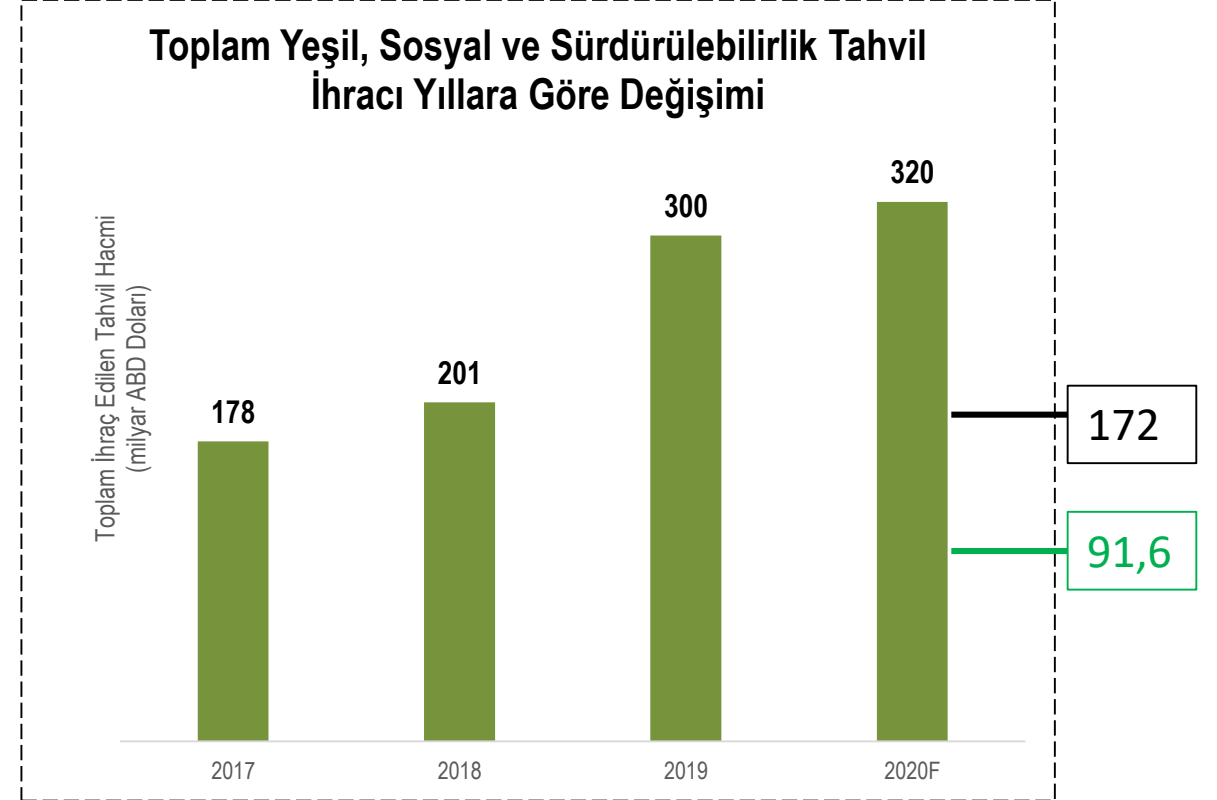
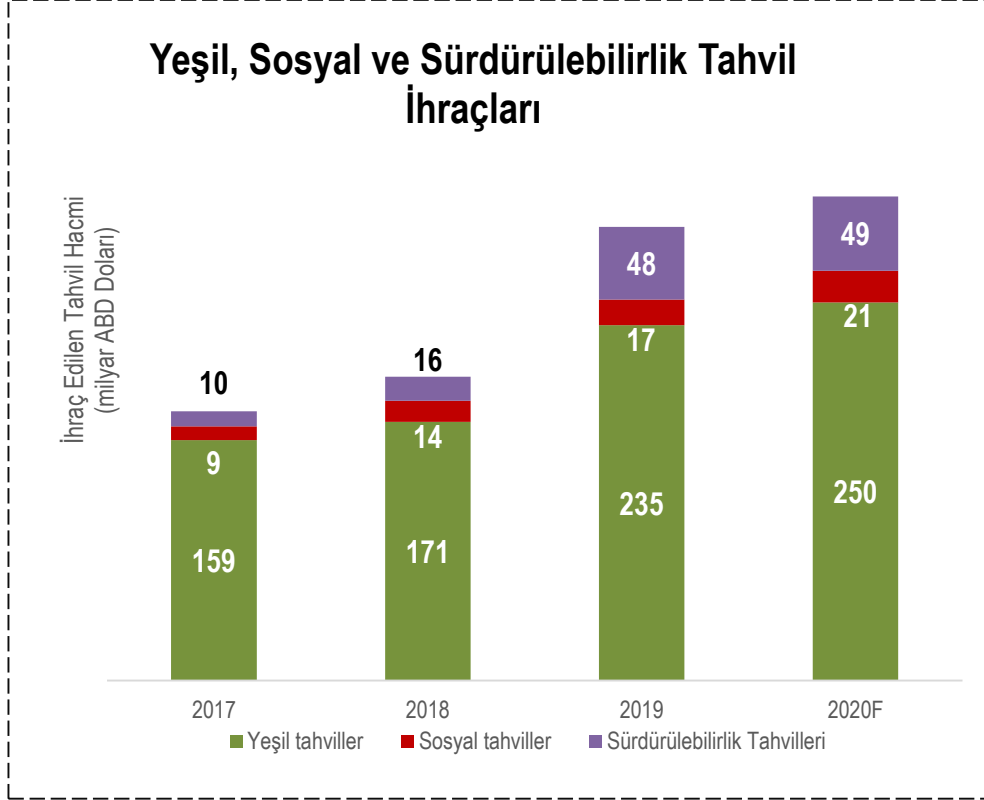
**Yeşil
Tahviller**

**Sosyal
Tahviller**

**Sürdürülebilirlik
Tahvilleri**

**Sürdürülebilirlik
Bağlantılı
Tahviller**

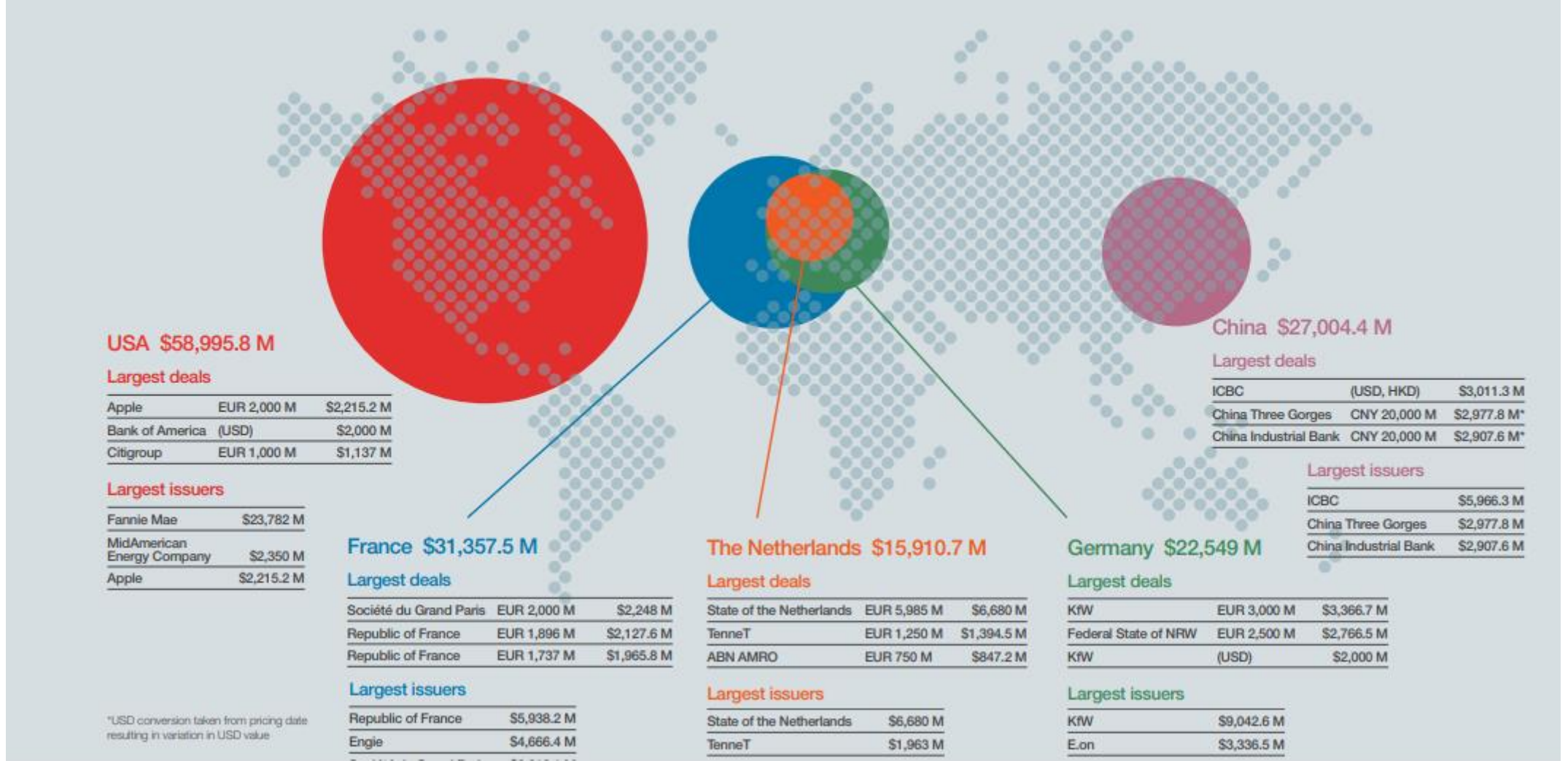
Yeşil ve Sosyal Tahviller Görünüm

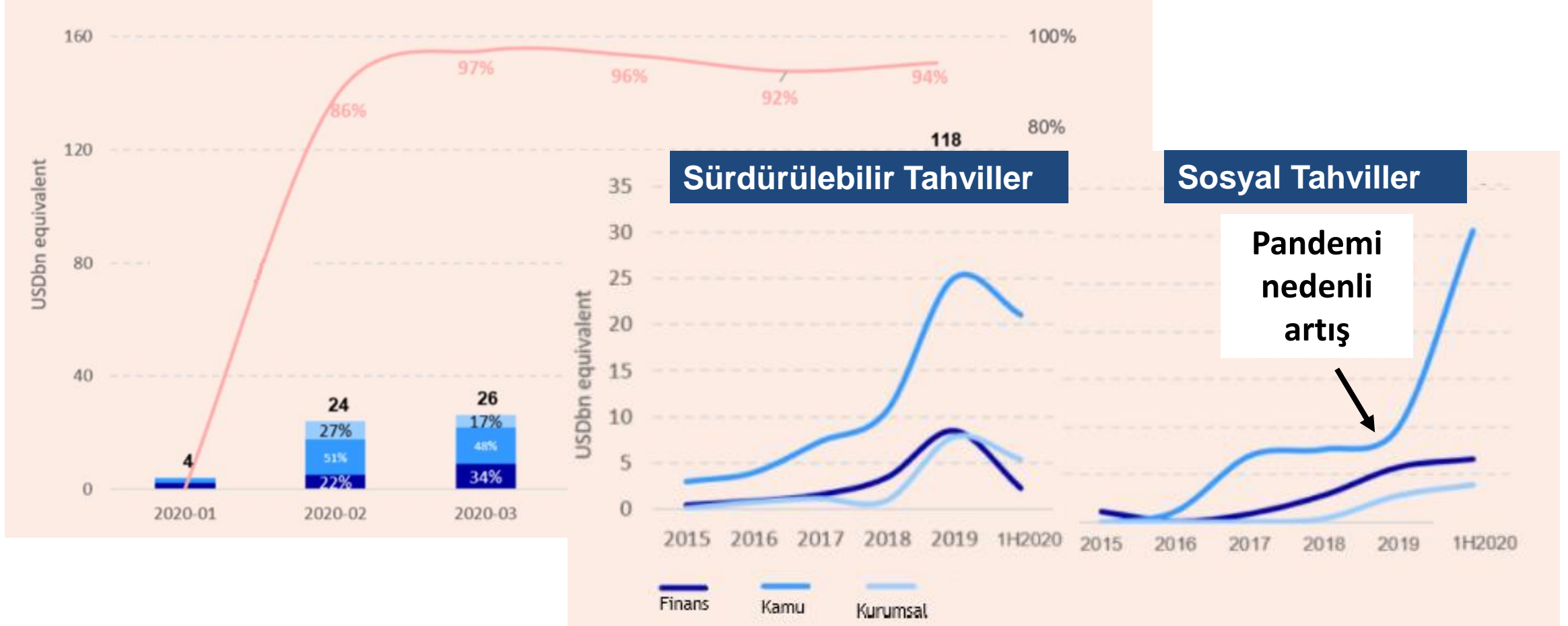
Kaynak: UniCredit, The Green Bond and ESG Chartbook, 2020

Yeşil ve Sosyal Tahviller Görünüm

Pandemi ve Sosyal Tahvillerin Yükselişi

Kaynak: Bloomberg, Nordea

Yeşil/Sosyal Tahvil Süreci

1 Kurumun sürdürülebilirlik yaklaşımının değerlendirilmesi

2 Tahvil çerçevesinin (framework) değerlendirilmesi

3 İkinci Taraf Görüş Raporu

4 Etki ve Kullanım Raporlaması

Green Bond Principles (GBP) / Social Bond Principles (SBP) Kriterlerine Göre:

01 Tahvil itfasından elde edilen gelirin kullanımı

02 Proje değerlendirme ve seçim süreci

03 Gelirlerin yönetimi

04 Raporlama

GBP Use of Proceeds Standartlarına Göre Belirlenen Proje Alanları

- Yenilenebilir enerji
- Enerji verimliliği
- Kirliliğin engellenmesi
- Karasal ve denizsel biyoçeşitliliğin korunması
- Sürdürülebilir su ve atıksu yönetimi

- Yaşayan doğal kaynakların ve arazi kullanımının sürdürülebilir yönetimi
- Temiz ulaşım
- İklim değişikliğine uyum
- Yeşil binalar
- Eko-verimli ve/veya dögüsel ekonomiye yönelik ürünler/üretim teknolojileri ve süreçleri

SBP Use of Proceeds Standartlarına Göre Belirlenen Proje Alanları

- Temel altyapı hizmetleri
- Uygun fiyatlı konut
- Gıda güvenliği
- Temel hizmetlere erişim

- İstihdam yaratımı (KOBİ finansmanı ve mikrofinansman aracılığı ile vb.)
- Sosyoekonomik gelişme ve güçlendirmeyi, kalkınmayı teşvik eden projeler

Türkiye'den Yeşil/Sürdürülebilir Tahvil Örnekleri

Türkiye'de yeşil tahvil piyasası dünyaya göre daha yavaş bir ivme ile ilerlese de 2016 yılından beri farklı örneklerle çeşitlenmektedir. İlk olarak 2016 yılında TSKB'nin ihraç ettiği yeşil/sürdürülebilir tahvilin ardından farklı yeşil ve sürdürülebilirlik temalı tahvil örnekleri ihraç edilmiştir.

- TSKB Yeşil/ Sürdürülebilir Tahvil – 300 milyon USD (2016)
- TSKB Sermaye Benzeri Sürdürülebilir Tahvil – 300 milyon USD (2017)
- YDA Yeşil/Sürdürülebilir Tahvil – 400 milyon TL (2017)
- Rönesans Yeşil Proje Tahvili – 288 milyon EUR (2018)
- Garanti Cinsiyet Tahvili – 75 milyon USD (2018)
- Garanti Yeşil Bono – 50 milyon USD (2019)
- Zorlu Enerji Sürdürülebilir Sukuk – 450 milyon TL (2020)
- Yapı Kredi Yeşil Tahvil – 50 milyon USD (2020)
- Vestel Elektronik Yeşil Tahvil – 100 milyon TL (2020)

Sürdürülebilirlik Bağlantılı Tahviller (KPI Bağlantılı Tahviller)

Sürdürülebilirlik bağlantılı tahviller, anahtar performans göstergesi (KPI) bağlantılı tahviller olarak da bilinmektedir.

Tahvilin faiz oranı sürdürülebilirlikle bağlantılı bir temel performans göstergesi ile ilişkilendirilmiştir.

Sürdürülebilirlik bağlantılı tahvilleri yeşil tahvillerden ayıran temel fark, yeşil tahvillerde herhangi bir performans hedefinin bulunmamasıdır.

Enel Sürdürülebilirlik Bağlantılı Tahvili

- İtalyan enerji grubu Enel tarafından 2019 Eylül ayında ihraç edilen tahvil ilk sürdürülebilirlik bağlantılı tahvil olma özelliğini taşımaktadır.
- KPI: 2021 yılı sonuna kadar kurulu olan güç kapasitesinin %55'inin yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanması (şu anda %45,9)
- Enel, bu koşulu yerine getiremezse faiz ödemelerinde 25 baz puan kaybedecektir.

Sürdürülebilir Tahvil Piyasasında Çeşitlenme - Geçiş Tahvilleri

Geçiş Tahvilleri (Transition Bonds)

- «Greenwashing» ve yeşil tahvil piyasasındaki kriterleri korumak için geliştirilmiştir.
- Yeşil bir alanda faaliyet göstermeyen bir şirketin daha yeşil uygulamalara geçmesini teşvik etmek amaçlı uygulamaları finanse etmeyi hedefleyen tahvillerdir.
- Gelirler şirketin çevresel etkisini azaltmasını finanse etmek veya var olan durumu çevresel kriterler çerçevesinde iyileştirici yatırımları desteklemek için kullanılmaktadır.
- Örn: Brezilyalı et üreticisi Marfrig, 2019 Temmuz ayında 500 milyon ABD Doları değerinde geçiş tahvili ihraç etmiştir. Şirket, geçiş tahvilinin gelirlerini sadece ormansızlaşmayı engelleme taahhüdü olan çiftliklerden inek satın almak için kullanacağını açıklamıştır.

Teşekkürler!

TSKB Sustainability Consultancy - ESCARUS

📍 Meclisi Mebusan Cad. Karun Çıkmaızı
No:2 34427 Fındıklı, Beyođlu
İstanbul, Türkiye

✉ info@escarus.com
☎ +90 212 334 54 60
🌐 www.escarus.com

